

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR BALCIA INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

[Data] Nr. [Nr.]
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *Balcia Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas ir draudikas 2021 m. rugpjūčio 6 d. sudarė savanorišką Transporto priemonių draudimo (KASKO) sutartį Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – KASKO sutartis), kuria *Balcia* Transporto priemonių draudimo (KASKO) taisyklių Nr. LT-002.03 (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2021 m. rugpjūčio 6 d. iki 2022 m. rugpjūčio 5 d. buvo apdrausti pareiškėjo turiniai interesai, susiję su automobilio *Mercedes Benz E 220 D 4Matic* (vals. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – automobilis) naudojimu.

Draudimo apsaugos galiojimo metu pareiškėjo automobilį valdęs Y. Y. informavo draudiką, kad 2021 m. rugsėjo 20 d. įvažiuavęs į duobę buvo apgadinta automobilio važiuoklė. Pokalbio telefonu metu draudiko darbuotoja su automobilio vairuotoju sutarė, kad automobilis bus nuvežtas apžiūrai ir galimam remontui į UAB „Autojuta“ remonto dirbtuves.

2021 m. rugsėjo 21 d. draudikas gavo Jiezo UAB „Juta“ komercinį pasiūlymą dėl pareiškėjo automobilio remonto už 1 004,13 Eur (su PVM), apimančio ratlankių patikrą (2 vnt.), ratų geometriją (priekis ir galas), priekinius amortizatorius ir jų keitimą (2 vnt.), galinės dešinės pusės stabilizatoriaus traukę ir jos keitimą, priekinės dešinės pusės apatinę svirtį ir jos keitimą, amortizatoriaus apsaugos komplektą ir važiuoklės patikrą. El. laiške remonto bendrovė taip pat nurodė, kad po dešinės pusės ratlankių patikros nustatyta, kad pažeistas (kreivas) vienas ratlankis, tačiau į pasiūlymą jo remontas neįtrauktas. Bendraudami su Jiezo UAB „Juta“ draudiko darbuotojai nurodė, kad sąmata nesusuderinta, nes draudikas atlygintų išlaidas (išmokėtų draudimo išmoką) tik už priekinio dešinės pusės amortizatoriaus keitimą, priekinės dešinės svirties keitimą, ratų geometriją.

2021 m. lapkričio 3 d. draudikas *Audatex* kompiuterine programa parengė automobilio ratlankių remonto sąmatą ir apskaičiavo, kad remonto kaina, pritaikius išskaitą už senos dalies keitimą nauja, siektų 334,42 Eur.

2021 m. lapkričio 18 d. pranešimu draudikas informavo pareiškėją priėmęs sprendimą Jiezo UAB „Juta“ remonto dirbtuvėms sumokėti 615 Eur su PVM už ratlankių patikrą (2 vnt.), ratų geometrijos reguliavimą (priekinės ir galinės dalies), priekinį dešinės pusės amortizatorių ir jo apsaugą, priekinės dešinės pusės apatinę svirtį ir jos keitimo darbus ir važiuoklės patikrą. Draudikas taip pat informavo, kad, pritaikius 125 Eur besąlyginę išskaitą, bus išmokėta 209,42 Eur draudimo išmoka už apgadintą ratlankį. Kiti remonto darbai, draudiko vertinimu, buvo reikalingi ne 2021 m. rugsėjo 20 d. įvykio pasekmėms pašalinti.

Nepaisant draudiko priimtų sprendimų, buvo atliktas automobilio remontas už dar didesnę, nei buvo nurodyta komerciniame pasiūlyme, 1 230,35 Eur kainą.

Tarp šalių kilus ginčui dėl 2021 m. rugsėjo 21 d. įvykio metu atsiradusių apgadinimų masto ir jų remonto išlaidas atlyginančios draudimo išmokos, pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas rekomenduoti draudikui pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti visas automobilio remonto Jiezo UAB „Juta“ metu patirtas remonto išlaidas atlyginančią draudimo išmoką. Pareiškėjas teigė, kad sąskaitą pateikė Jiezo UAB „Juta“, kuri yra draudiko partnerė, todėl preziumuotina, kad draudikas partnerė pasitiki ir jos pateiktą išvadą nekvestionuoja.

Pareiškėjas taip pat teigė, kad draudikas kairės pusės amortizatoriaus remonto darbus nepagrįstai laikė nesusijusiais su eismo įvykiu, nes automobilyje, atsižvelgiant į gamintojo techninius reikalavimus, amortizatoriai turi būti keičiami poromis. Pareiškėjo vertinimu, draudikas nepagrindė, kad yra kitaip, todėl turi atlyginti už šiuos darbus.

Lietuvos banke buvo gautas draudiko atsiliepimas į pareiškėjo kreipimąsi, jame draudikas nurodė su pareiškėjo keliamais reikalavimais nesutinkąs. Draudiko teigimu, apgadinimai, už kurių remontą draudikas neatlygino, nėra susiję su įvykiu – įvažiavimu į duobę, todėl nėra pagrindo mokėti jų remonto išlaidas atlyginančios draudimo išmokos. Be to, draudikas teigė, kad pareiškėjas ne tik automobilį remontui pristatė ne draudiko partnerei UAB „Autojuta“, o Jiezno UAB „Juta“, bet ir remontas buvo atliktas nesuderinus su draudiku remonto sąmatos, nors to reikalaujama Taisyklių 14.5 papunktyje įtvirtintu reglamentavimu. Draudiko vertinimu, vien atliktų remonto darbų faktas nepatvirtina, kad visi remonto darbai buvo reikalingi su įvykiu susijusių apgadinimų remontui, todėl mokėti draudimo išmokos, atlyginančios visas nurodytas remonto išlaidas, nėra pagrindo.

Lietuvos bankas dėjo pastangas, siekdamas, kad šalys pasiektų taikų susitarimą dėl kilusio ginčo, ir ginčo nagrinėjimo metu draudikas pateikė informaciją, jog sutinka išmokėti draudimo išmoką ir už antrąjį priekinės ašies amortizatorių bei su jo keitimu susijusias išlaidas. Draudikas išmokėjo pareiškėjui papildomą 343,66 Eur draudimo išmoką. Po šios išmokos bendra išmokėta suma (įskaitant ratlankio žalą) siekė 1 168,28 Eur.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus duomenis, darytina išvada, kad ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios su įvykiu susijusių apgadinimų remonto išlaidas, dydžio.

Civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis. Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštaruja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalį).

Pažymėtina, kad šalių sudaryta KASKO sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose. Draudimo taisyklėse nustatomi atvejai, kurie laikytini draudžiamaisiais, taip pat tie, kurie tokiais nelaikytini (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015; ir kt.*).

Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškinys, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką. Taisyklių 5.1 papunktyje nustatyta, kad draudžiamuoju įvykiu laikomas apdraustos transporto priemonės sugadinimas ar sunaikinimas, kilęs dėl staiga ir netikėtai įvykusių atsitikimų, taip pat transporto priemonės ar atskirų jos dalių vagystė ar plėšimas, kaip tai apibrėžta šiose Taisyklėse bei taikomuose Lietuvos

Respublikos teisės aktuose. Nagrinėjamu atveju tarp šalių nėra ginčo dėl to, kad įvykis, kurio metu pareiškėjo automobiliu buvo įvažiuota į duobę ir atsirado apgadinimų, yra draudžiamasis, tačiau ginčo šalys nesutaria dėl pareiškėjui priklausančios draudimo išmokos dydžio.

Pažymėtina, kad draudimo išmoka, vadovaujantis Taisyklių 15.1 papunkčiu, yra draudžiamąjo įvykio nuostolių, nustatytų šiose Taisyklėse ar pagal individualiai draudimo liudijime numatytas sąlygas, suma, įvertinus dvigubą draudimą, draudimą padidinta suma, nevisišką draudimą, kitus draudimo išmokos apskaičiavimo bei mažinimo pagrindus ir atėmus išskaitą. Jei šiose Taisyklėse yra nustatyti draudimo išmokos limitai, tai draudimo išmoka apskaičiuojama taip: pirmiausia nustatoma nuostolio suma, po to išskaičiuojama išskaita (jei ji yra) ir pritaikomas draudimo išmokos limitas. Pagal Taisyklių 14.1 papunktį, nuostolio dydis nustatomas draudiko, vadovaujantis draudimo sutarties sąlygomis ir įvertinus žalos administravimo metu surinktus duomenis bei dokumentus, kurie pagrindžia paties nuostolio atsiradimo faktą ir dydį. Apskaičiuojant nuostolio dydį atsižvelgiama tik į įvykio metu tiesiogiai padarytus matomus sugadinimus, atsiradusius dėl tiesioginio ryšio su įvykio priežastimi. Pagal Taisyklių 14.4 papunktį, transporto priemonės sugadinimo atveju nuostolio dydis gali būti nustatomas pagal remonto išlaidas, būtinas atkurti sugadintą transporto priemonę ar jos detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki draudžiamąjo įvykio, kurias sudaro: remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų dalių vertė (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo), dažymo medžiagų vertė.

Remiantis draudimo taisyklėmis, draudikas yra prisiėmęs riziką ne dėl bet kokių apdrausto automobilio apgadinimų atsiradimo, o tik dėl tų, kurie yra tiesiogiai susiję su draudžiamuoju įvykiu. Iš bylos duomenų matyti, kad Jiezo UAB „Juta“ atliko remonto darbų už 1 230,35 Eur (su PVM), sąmatoje nurodyti šios darbų ir (ar) detalių pozicijos: 1) amortizatoriaus montavimo komplektas; 2) priekinis amortizatorius ir keitimas (2 vnt.); 3) galinės ašies amortizatorius ir keitimas (2 vnt.); 4) ratlankių patikra (2 vnt.); 5) priekinės ašies dešinės pusės svirtis; 6) priekinės ir galinės ašies ratų geometrijos reguliavimas; 7) galinė dešinės pusės stabilizatoriaus traukė ir jos keitimas; 8) priekinės apatinės dešinės pusės svirties keitimas; 9) važiuoklės patikra. Iš bylos duomenų matyti, kad šio sprendimo priėmimo dieną draudikas nėra išmokėjęs draudimo išmokos už galinius amortizatorius ir jų keitimą (3 punktas), taip pat už galinę dešinės pusės stabilizatoriaus traukę ir jos keitimą (7 punktas), už visas kitas pozicijas buvo išmokėtos draudimo išmokos.

Įvertinus bylos duomenis konstatuotina, kad joje nėra jokių duomenų, kuriais remiantis būtų galima konstatuoti, kad įvykio metu galėjo būti apgadinta automobilio galinė važiuoklė (pareiškėjas, nors teikė reikalavimą dėl visų remonto išlaidų atlyginimo, jokiais duomenimis negrindė reikalavimo dėl galinės ašies dalių remonto, be to, įvykio metu buvo apgadintas priekinis, o ne galinis ratlankis, o tai leidžia spręsti, kad pagrindinis kontaktas buvo į priekinį automobilio ratą, atitinkamai ir važiuoklės dalis), todėl nėra pagrindo teigti, kad draudikas turi pareigą mokėti draudimo išmoką už remonto išlaidas, kurios buvo patirtos remontuojant su įvykiu nesusijusius galinės automobilio ašies apgadinimus. Draudikas yra atlyginęs visas su įvykiu susijusių apgadinimų remontu susijusias išlaidas, todėl tenkinti pareiškėjo reikalavimą nėra pagrindo.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.